

**Södertörns
brandförsvärsförbund**

Processnummer: 3.2.1
Boverkets dnr: 31/2022

SBFF dnr: 2024-000479

Mottagare
Boverket
remiss@boverket.se

Svarsfil till extra remiss om Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader.

Datum	2024-04-05
Myndighet/Organisation/Företag	Södertörns brandförsvärsförbund
E-postadress (myndighet/organisation/företag)	info@sbff.se
Kontaktperson (namn)	Josefin Andersson, brandingenjör & civilingenjör riskhantering Mathias Wikland, enhetschef Förebyggande

Remissvar (sätt kryss i vald ruta)

- Avstår
- Tillstyrker utan kommentar
- Tillstyrker med kommentar
- Avstyrker med motivering

Ange vilket kapitel och paragraf som respektive synpunkt avser.

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
1	4		<p>Det är viktigt att det finns tydliga definitioner av de begrepp som används i regelverket för att undvika att olika tolkningar påverkar på säkerhetsnivån. SBFF ser det som problematiskt att hänvisningen till TNC tas bort och anser att regelverket behöver en hänvisning till TNC eller liknande källa. Boverket har lyft in fler definitioner än i tidigare remiss men det är inte tillräckligt. Exempelvis saknas definition kring:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vad är ett utrymme - Tillfälligt boende - Öppna garage kontra slutna garage - Funktionella enheter

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
1	4		<p>Tiden från ankomst till att rätt höjdräddningsresurs befinner sig på rätt plats kan inte sättas som schablonmässigt en (1) minut för både höjdfordon och utskjutsstege då de utgör två olika strategier. För utskjutsstege är angreppstiden längre, SBFF har inte förmåga att ha en angreppstid för utskjutsstege på en minut. Tiden är troligen mer än en minut även för höjdfordon då uppställningstiden beror på typ av fordon samt om byggnaden är lättläst och lättåtkomlig för höjdfordon.</p>
2	16		<p>Den nya verksamhetsklassen 3C är i grunden en bra lösning och det behöver säkerställas att den används på rätt sätt. Gällande tillämpningen finns det utmaningar kopplat till att det inte finns tydliga kriterier för när ett boende ska hänföras vilken verksamhetsklass, exempelvis 3C, 3B eller 5B.</p> <p>Den nya beskrivningen av kriterierna är inte tillräcklig. I dagens byggregler regleras särskilda boende genom behovsprövning enligt SoL/LSS. Motsvarigheten i författningskommentarerna är en paragraf från SoL som kan ses som relativt bred och där tolkningsutrymme finns. För att verksamhetsklassen ska kunna användas måste det specificeras ytterligare vad som avses med behovsprövat trygghetsboende. Om inte ett förtydligande görs riskerar den kostnadsskillnad som föreligger mellan att uppföra vanliga bostäder och trygghetsbostäder att bli ett incitament för byggherrar att undvika verksamhetsklass 3C. Otydligheten i definitioner riskerar således att göra verksamhetsklass 3C till en pappersprodukt vilket medför risken att det i stället byggs vanliga bostäder som sedan används som trygghetsbostad.</p> <p>Alla former av trygghetsboenden bör klassas som verksamhetsklass 3C, så som seniorboenden och 65+ boenden. Boverket bör även utreda behovet av att även 55+ bostäder ska omfattas av verksamhetsklass 3C då det finns en stor problematik kring äldre som bor kvar i dessa bostäder och som över tid får sämre och/eller inga möjligheter att själva sätta sig i säkerhet och därmed påverkas deras skyddsbehov över tid. Motivering till varför 55+ bostäder inte ska omfattas av verksamhetsklass 3C saknas helt. Vidare är det otydligt hur reglerna ska tillämpas när enstaka lägenheter, så kallade satellitbostäder, uppförs i en större byggnad. Att påstå att tillämpningen ska avgöras i det enskilda fallet är inte att beakta som ett förtydligande då inga ramar för hur det ska avgöras i respektive fall beskrivits. Detsamma gäller bedömningen om hur omfattande sprinklersystemet då behöver vara. Vilken omfattning av sprinkler som krävs i en byggnad med verksamhetsklass 3C behöver förtydligas.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
2	29		<p>Det behöver förtydligas att tanken inte är att det primärt är räddningstjänsten som ska utrymma personer från utrymningsplatser. Det måste finnas en annan funktion eller lösning som ska hantera det.</p> <p>Räddningstjänstens förmåga är anpassad för att göra livräddande insats när så krävs men den är inte dimensionerad för att utrymma personer från utrymningsplatser. Det är fastighetsägare/nyttjanderättshavare/verksamhetsutövare som ansvarar för att det finns en fungerande lösning för att hantera utrymning av personer från utrymningsplatser ut i det fria. Räddningstjänsten kommer att söka av drabbade utrymmen i en byggnad och utrymma personer från utrymningsplats om det är fara för liv och hälsa, precis som för alla andra utrymmen. Räddningstjänsten har inte förmåga eller resurser att ansvara för tvåvägskommunikationen från utrymningsplatser. Det behöver finnas en annan utpekad part som hanterar det och kan förmedla informationen till räddningstjänsten.</p>
2	31		<p>Det förutsätts att räddningstjänstens ska försörja den trycksatta stigarledningen med vatten om det allmänna vattennätet inte fungerar. Räddningstjänsten har inte möjlighet att utgöra den alternativa vattenkällan eftersom vatten till släck- och tankbilar också tas från det allmänna vattennätet.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
2	33		<p>I nuläget är det svårt att förstå vilka utformningar som tillåts i regelverket. Förtydligande bilder vore önskvärt.</p> <p>SBFF anser att hissdörrar mot räddningshiss ska utföras brandgastäta. Alternativet med system för övertrycksättning anser räddningstjänsten inte är en metod som i praktiken fungerar. Erfarenheter från tillsyner visar att brandtekniska system sällan underhålls i den utsträckning som krävs för att de ska vara tillförlitliga, speciellt tydligt blir det i byggnader som förvaltas av personer som saknar kännedom om dessa system och där en särskild förvaltning inte finns. Vidare förekommer oroande exempel på utformningar där övertrycksättning bidragit till att lägenhetsdörrar inte går att öppna. Sammanfattningsvis är bedömningen att räddningshisschaktet behöver ha en robust och fysisk barriär för brand- och brandgasavskiljning för att säkerställa räddningstjänstens insatsmöjligheter samt för att säkerställa att brandgaser inte sprids till andra plan. Övertrycksättning av räddningshisschakt bedöms inte ge tillfredställande insatsmöjligheter eftersom övertrycksättning inte är en bevisad robust lösning.</p> <p>Övertrycksättning i stället för passivt brandskydd öppnar även upp för olika utformningar av räddningshissar vilket motverkar den likformighet som räddningstjänsten behöver. Finns ingen likformighet i utformning av räddningshissar försvårar det räddningstjänstens insats vilket i sin tur påverkar säkerheten för personer som befinner sig i byggnaden och för räddningstjänstens personal.</p> <p>Vidare är det inte lämpligt att en teknisk lösning som kräver mycket underhåll framgår som ett alternativ enligt förenklad dimensionering i de nya byggreglerna.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
2	33		<p>I byggnader som kräver räddningshiss anser SBFF att räddningshissen behöver vara utförd med nödgenerator för redundant strömförsörjning oavsett byggnadshöjd. Räddningstjänsten är beroende av att räddningshissar utförs likformigt för att genomföra en effektiv räddningsinsats med tillräcklig säkerhet för räddningspersonalen.</p> <p>Vidare utgör Boverkets förslag en ändrad kravnivå från dagens byggregler då förslaget innebär att räddningstjänstens personal behöver förflytta sig vertikalt 50 meter i stället för tidigare 10 våningsplan (cirka 30 meter) i händelse av strömbortfall. Det är en sällanhändelse men oavsett utgör det en utökad förmåga som räddningstjänsten ständigt behöver tillhandahålla. Det är fysiskt påfrestande att förflytta sig i trappor och minskar förmågan vid insats, ökar riskerna för insatspersonal, ökar behovet av resurser som krävs för samma insats, samt att insatsen blir avsevärt fördröjd. En fördröjd insats med trött personal ger sämre skydd för de drabbade samt sämre förhållanden för räddningspersonalen. Boverkets förslag innebär att kraven på den kommunala räddningstjänstens förmåga ökar och en sådan påverkan på räddningstjänsten måste föräledas av en konsekvensutredning.</p>
2	33		<p>Det som benämns som "insatsutrymme" och ska ha ett minimum mått på 1,1 x 1,4 m är för litet för att användas vid insats med stängd dörr mot trapphus. Benämningen blir missvisande och ytan bör ökas för att vara mer rättvisande och nyttjas som tänkt insatsutrymme. Annars är det bättre med tidigare benämning som "brandsluss".</p>
5	23		<p>Om Boverket avser att skydda sovande personer bör även verksamhetsklass 4 och nattisverksamhet övervägas. Vidare bör det övervägas om samhällsviktig verksamhet också ska inkluderas.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
5	41		<p>Boendesprinkler har begränsningar i täckningsområde och är inte lämplig att användas som skyddsmetod mot brand längs med fasad i brännbara fasader.</p> <p>Brand i brännbar fasad kräver släckinsats av räddningstjänsten även om byggnadens inre är sprinklat. Vidare har räddningstjänst enbart möjlighet att hjälpa till med utvärdig släckning via höjdfordon om fasaden kan nås av fordonet samt att byggnaden inte är högre än höjdfordonets räckvidd på 23 meter. Hur kommer det regleras att byggnadens fasader nås av höjdfordon? Att reglera räddningstjänstens åtkomst till byggnader är något som redan idag har visat sig vara svårt både i ett planeringsskede så väl som i ett förvaltningskede.</p> <p>Boverket avser ändra krav på fasad till klass D-s3,d2 med motivering att utvärdig rök bedöms påverka möjligheten till utrymning i mycket begränsad omfattning. SBFF håller inte med om motiveringen men har förståelse för att det kan finnas andra anledningar att ändra kravet. En ökad mängd brandgaser kan påverka utrymning om en brand sker i exempelvis fasad som vetter mot loftgång, mot utvärdiga trappor eller fasad där alternativ utrymning ska ske med hjälp av räddningstjänstens stegar.</p>
7	15		<p>SBFF ser generellt positivt på att en ny verksamhetsklass kan bidra till ökad säkerhetsnivå jämfört med dagens regler men anser inte att det är lämpligt att tillåta en utrymningsstrategi som inte fungerar i praktiken. Räddningstjänsten har inte förmågan att assistera utrymnande personer som inte har möjlighet att sätta sig själv i säkerhet och som saknar förmåga att klättra till och nedför stege. Utrymning kan därför inte ske med hjälp av räddningstjänsten för verksamhetsklass 3C.</p>
7	15		<p>Det är inte tillräckligt utrett vilken påverkan förslaget om räddningstjänstassisterad utrymning vid sprinklade byggnader med en insattid på 20 minuter får för räddningstjänsten. Utan kunskap om hur lagförslaget kommer att påverka räddningstjänsten är det omöjligt att veta om SBFF har förmågan att kunna assistera vid utrymning i sådana områden eller om det krävs utökade ekonomiska resurser. SBFF avstyrker fortsatt remissförslaget tills dess att en konsekvensutredning tydligt kan påvisa hur förslaget påverkar kommunal räddningstjänst.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
8	9		<p>Det är mycket positivt att längd på inträngningsväg nu regleras för samtliga verksamheter vilket kommer ge bättre förutsättningar för rökdykning i stora brandceller.</p> <p>SBFF vill dock belysa att rökdykning med räddningstjänstens normala rutiner kan ske upp till 50 meter från säker plats (två slanglängder). Rökdykning med längre avstånd innebär ökade risker och kan enbart ske i de fall det bedöms tillräckligt säkert och fler av räddningstjänstens resurser är på plats. I många fall kommer det troligen inte vara möjligt att utföra rökdykning 80 meter.</p>
8	8		<p>Det behöver förtydligas att ingång till tillträdesväg måste ligga i direkt anslutning till den naturliga angreppsvägen.</p> <p>I förslaget regleras inte placering av tillträdesvägen vilket innebär att den skulle kunna placeras långt från den naturliga angreppsvägen med hänvisning via skyltning. Skyltning är bra men kan inte användas som en ersättning för att möjliggöra en komplex utformning. Räddningstjänsten anser att en alternativ tillträdesväg måste ligga i direkt anslutning till den naturliga angreppsvägen för att räddningstjänsten ska hitta den och för att angreppsvägen inte ska bli för komplex att nå. Skyltar kan ses som ett viktigt komplement för att underlätta vid insats men grundutformningen behöver i sig vara intuitiv och lätt att förstå vid en insats.</p>
Övrigt			<p>SBFF anser att assisterad utrymning med räddningstjänstens bärbara stege inte uppfyller en godtagbar säkerhetsnivå för vare sig de som utrymmer eller för räddningstjänstens personal. Erfarenheter från räddningstjänstens tillsyner visar också att uppställningsplatser sällan underhålls och lösningen riskerar att inte kunna användas den dag som de behövs. Vidare är det inte säkert att personer som ska utrymma via stege har den fysiska förmåga som krävs för att klättra. Att utrymma via stege är svårt även för vuxna personer med god fysisk förmåga. Räddningstjänstassisterad utrymning via utskjutsstege bör helt utgå som en tillåten lösning vid nybyggnad. Om räddningstjänstassisterad utrymning ska nyttjas bör det enbart ske via höjdfordon vid nybyggda och ändrade byggnader.</p>
			<p>Räddningstjänsten anser att sprinkler bör införas i nya garage. Den tekniska utvecklingen medför ändrade risker vid brand i fordon än det som tidigare regelverk är anpassade för. I takt med att riskerna ökar behöver säkerhetsnivån vid räddningstjänstens insats höjas om räddningstjänsten ska kunna genomföra en invändig släckinsats i garagemiljö. Om släckmedel kan påföras för att dämpa branden innan räddningstjänst kommit till platsen har mycket vunnits för hela samhället samt ökar robustheten över tid.</p>

Kapitel	Paragraf	Konsekvenser (sida)	Er kommentar/motivering
			<p>Idag finns inget beskrivet gällande redundans för räddningshissen i händelse av att den behöver stängas av för exempelvis service. Problematiken att en räddningshiss behöver vara avstängd regleras inte i byggreglerna då det är ett problem som uppstår i förvaltningsskedet. Boverket behöver dock förtydliga i författningskommentarer hur länge avstängningar av räddningshiss kan hanteras i förhållande till säkerhetsnivån. En räddningshiss riskerar att stå obrukbar längre perioder och om hissen inte är i drift försämras eller omöjliggörs räddningstjänstens möjlighet till insats beroende på höjden till brandplanet.</p> <p>I förvaltningsskedet blir det mycket komplicerat för enskild räddningstjänst att genomföra en bedömning om det kan anses skäligt att t.ex. en 28-vånings byggnad med verksamhetsklass 3A står utan räddningshiss i 3 månader och således utan möjlighet till insats. Denna problematik hanteras inte när byggnader uppförs och det är inte heller något som brukarna av byggnaderna har kännedom eller kunskap om hur det ska hanteras.</p>

I ärendet har Josefin Andersson, brandingenjör har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har Mathias Wikland, enhetschef deltagit. Ärendet är beslutat av Henrik Lindström, avdelningschef/räddningschef. Denna handling har signerats elektroniskt i Södertörns brandförsvares diariesystem och har därför ingen namnunderskrift.